

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	31501 Філософія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	033 Філософія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31501
Назва ОП	Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	033 Філософія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Марченко Олексій Васильович, Матер`ян Естер Миколаївна, Ковтун Наталія Михайлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.10.2020 р. – 23.10.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28633>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29084>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження експертів щодо реалізації освітньої програми «Філософія» за другим рівнем вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» є позитивним. Остаточне позитивне враження від ОП констатувалось не тільки після ознайомлення з відповідними документами, але і внаслідок бесід групи експертів з основними стейкхолдерами: здобувачами вищої освіти, академічною спільнотою, що задіяна в освітньому процесі, представниками роботодавців, а також з усіма зацікавленими і дотичними до реалізації ОП представниками ЗВО, що було передбачено програмою роботи експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи. Експерти відзначають зацікавлене ставлення ЗВО, його керівництва до ОП, що акредитується, вони виказують обізнаність щодо її реалізації, всебічно володіють інформацією про здобутки ОП та наявні проблеми, всіляко підтримують структурні підрозділи, задіяні в її провадженні, а також здобувачів вищої освіти та науково-педагогічний персонал. В ОП враховано досвід провідних вітчизняних ЗВО, визнаних центрів філософської освіти в Україні, аналогічних іноземних програм, а також враховано вимоги Національної рамки кваліфікації сьомого рівня. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання за ОП в цілому задовольняють потреби всіх зацікавлених сторін. Шляхом обговорення, консенсусом експертна група дійшла висновку, що за 9 критеріями ОП відповідає рівню відповідності «В» (освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з невеликими, що не є суттєвими). Експерти вважають, що ЗВО свідомий щодо тих недоліків, що присутні в реалізації ОП, дослухається до порад та рекомендацій експертів щодо її покращення і має чіткий і цілком реальний план усунення недоліків.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

У загальному вигляді до сильних сторін ОП та позитивних практик, що супроводжують її реалізацію можна віднести: чітке формулювання цілей, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти, та урахування у програмних результатах навчання позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів), тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду вітчизняних та іноземних ОП; усвідомлення здобувачами вищої освіти кореляції цілей та програмних результатів ОП з їх подальшим професійним життям, науковою та педагогічною діяльністю; усталені двосторонні зв'язки з представниками роботодавців, що маніфестуються проходженням практики здобувачів ОП у навчальних закладах, державних органах влади, громадських організаціях; відкритість і готовність до змін, ясне бачення перспектив розвитку ОП; відповідність змісту освітньої програми предметній області спеціальності; забезпечення формування на ОП у здобувачів вищої освіти широкої палітри соціальних навичок (soft skills); наявність у ЗВО чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти за такими критеріями, як структура й спрямування навчального плану освітньої програми та навчальних дисциплін, можливості вільного формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів; наявність у ЗВО зрозумілих і чітких правил і процедур проведення контрольних заходів, порядку оскарження (апеляції) результатів контрольних заходів; використання прозорих і зрозумілих процедур конкурсного добору викладачів у ЗВО, що дало можливість сформувати професорсько-викладацький колектив з високим рівнем академічної та професійної кваліфікації, зосереджений на реалізації ОП «Філософія»; наявність на рівні реалізації ОП доброзичливої атмосфери, взаємоповаги і взаєморозуміння між викладачами і студентами; систематичний моніторинг якості освіти, співпраця з студентським самоврядуванням, швидке реагування на запити здобувачів, партнерські відносини зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування, залучення роботодавців до участі у періодичному перегляді ОП, розуміння адміністрацією необхідності підтримання процедур забезпечення високої якості освіти. Окремо слід акцентувати, що на експертний висновок щодо рівня відповідності ОП критеріям оцінювання вплинули наступні позитивні практики ЗВО: налагодження стійких горизонтальних зв'язків та комунікація між адміністрацією, академічною спільнотою ЗВО, що задіяна в освітньому процесі, та здобувачами вищої освіти; високий рівень компетентності, наукової та інноваційної активності викладачів, долучених до реалізації ОП; високий рівень матеріально-технічного забезпечення реалізації ОП; активна міжнародна діяльність, пошук закордонних партнерів для постійного інноваційного розвитку ЗВО та конкретної ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

За підсумками всебічного аналізу, узагальнення відповідних документів та проведених зустрічей експерти дійшли висновку, що реалізація ОП «Філософія» за другим рівнем вищої освіти, має низку наразі не вирішених проблем, усунення яких, буде сприяти її вдосконаленню та відкриє належні перспективи для її розвитку. Зокрема, експерти вважають, що до слабких сторін ОП можна віднести слабкі міждисциплінарні зв'язки в межах ОП з іншими гуманітарними спеціальностями. У зв'язку з цим експерти рекомендують внести у структуру ОП освітні компоненти, які б дозволяли уповні реалізувати положення Концепції інноваційного розвитку ЗВО щодо розвитку фундаментальних і прикладних досліджень за міждисциплінарними напрямками. У структурі ОП відсутні освітні компоненти, які забезпечують розширення мовних та інформаційних компетентностей здобувачів. Відтак, доречним є введення в ОП освітніх компонентів, які посилюють знання і навички здобувачів у сфері засвоєння іноземних мов, інформатики, доступу до науково-метричних баз і трансферних технологій. Оскільки до слабких сторін реалізації ОП можна віднести відсутність прикладів реальної кооптації результатів неформальної освіти в освітній процес, рекомендуємо активізувати практику перезарахування результатів неформальної освіти в освітньому процесі. До слабких сторін реалізації ОП належить незначний ступінь апробації результатів наукових досліджень здобувачів освіти. Тому, необхідною є активізація роботи здобувачів освіти за ОП в напрямку більш тісного поєднання

навчання та науково-дослідницької роботи через апробацію та публікацію результатів досліджень у збірниках наукових конференцій і фахових журналах. На підставі наявності деякої неузгодженості прописаних в робочих програмах і силабусах форм і методів навчання та оцінювання знань здобувачів з дистанційним форматом навчального процесу, рекомендуємо урізноманітнити дистанційні форми і методи проведення контрольних заходів. Оскільки до слабких сторін ОП належить і її недостатня забезпеченість навчально-методичною літературою, то викладачам ОП слід активізувати роботу щодо видання навчально-методичних посібників і методичних рекомендацій. У зв'язку з доволі вузькою репрезентацією здобутків кафедри філософії на сайті ЗВО, експерти рекомендують більш змістовно наповнити вкладку кафедри через додавання наукових і професійних профілів викладачів, відео і аудіо матеріалів, текстових файлів, корисних покликань та ін. Оскільки слабкою стороною ОП є відсутність участі у робочій групі щодо розробки ОП здобувачів освіти, рекомендуємо включити їх до складу цієї групи. А також, доречно розширити коло роботодавців, долучених до моніторингу результатів і змісту ОП. На підставі відсутності публічного розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо їх пропозицій з удосконалення ОП вважаємо за доцільне розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку зі здобувачами освіти та роботодавцями для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП на сайті ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

На етапі проектування та розроблення ОП було залучено широке коло фахівців, що представляють академічну спільноту Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» ЗВО м. Ужгорода, потенційних роботодавців та випускників факультету суспільних наук попередніх років. Освітньо-професійна програма (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22574>) має чітко сформульовані цілі, що відповідають місії і Концепції інноваційного розвитку Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>), Стратегії інтернаціоналізації державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20138>), стратегії кафедри філософії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/fsusp-sysphilo>), знайшли подальшу деталізацію у навчальному плані за спеціальністю (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28390>). Точки дотичності змістовного наповнення цих документів є наступні: розширення масштабів підготовки спеціалістів і наукових кадрів у сфері високих технологій; розвитку фундаментальних і прикладних досліджень за міждисциплінарними напрямками; розвитку бізнес-оточення університету; формування інфраструктури повного інноваційного циклу освітньої і наукової діяльності; залучення ефективних менеджерів з управління вишем; управління інтелектуальною власністю та її капіталізацією; введення в освітні програми академічних дисциплін з підприємництва; утвердження в теорії і практиці освіти особистісно орієнтованої результатної парадигми на основі компетентнісного підходу, що передбачає орієнтацію не на передачу знань, які постійно застарівають, а на оволодіння студентами базовими компетенціями, які в майбутньому дозволяють набувати знання самостійно; підвищення загального культурного та освітнього рівня студентів за рахунок ефективної підготовки абітурієнтів та підвищення базового рівня знань майбутніх студентів, підвищення кваліфікації викладачів щодо нових освітніх технологій; висвітлення питань в галузі філософії та соціально-гуманітарних питань в соціально-культурних інститутах, партіях та інших громадських організаціях і фондах; забезпечення фундаментальної теоретичної і практичної підготовки здобувачів освіти для набуття ними здатності виконувати професійні завдання і обов'язки інноваційного, експертного та аналітично-дослідницького характеру в галузі гуманітаристики, а також їх підготовка до викладання філософських дисциплін; формування здатностей здобувачів освіти щодо участі у комплексних розробках у складі фахових аналітичних груп, дослідженні у сфері суспільних і гуманітарних наук, організація та участь у міжнародних наукових заходах, аналітичній роботі з новітньою інформацією в аналітично інформаційних агенціях та ін.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час проведення зустрічі та бесіди зі здобувачами вищої освіти всіх років навчання (і денної, і заочної форми навчання) було встановлено, що вони долучаються до оновлення ОП та корекції її програмних результатів через формулювання своїх пропозицій, які обговорюються на засіданнях проектної групи та засіданнях кафедри філософії. Представники академічної спільноти (науково-педагогічні працівники, що працюють на ОП) своєчасно

вносять зміни до змістової частини освітніх компонентів ОП, що відображають результати їх наукових досліджень. На підставі результатів зустрічей із представниками роботодавців та, виходячи зі змісту підписаних угод про співпрацю (з директором департаменту культури Закарпатської обласної державної адміністрації О. Ю. Бабунич, ректором Приватного закладу вищої освіти «Карпатський університет імені Августина Волошина» В. В. Бедем, заступником директора Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти С. М. Іваць, головою громадської організації «Агенція досліджень регіонального соціуму "Карпатія"» М. Ю. Токарем) встановлено, що ці установи тривалий час плідно співпрацюють із факультетом суспільних наук, зокрема з кафедрою філософії Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», зокрема і в частині урахування їх пропозицій та потреб при визначенні цілей ОП та програмних результатів навчання, що пов'язане з тим, що значна кількість випускників факультету працюють в означених установах і демонструють високий рівень педагогічної і наукової майстерності. Більш детально дивись за посиланнями: [blob:https://office.naqa.gov.ua/6835fb76-3544-43fd-8977-25adb8d80453](https://office.naqa.gov.ua/6835fb76-3544-43fd-8977-25adb8d80453) [blob:https://office.naqa.gov.ua/3c5e18f3-f59a-4dad-8d81-519c8aef0c95](https://office.naqa.gov.ua/3c5e18f3-f59a-4dad-8d81-519c8aef0c95); [blob:https://office.naqa.gov.ua/f9966826-b70f-4acc-b406-ba30b3e8d997](https://office.naqa.gov.ua/f9966826-b70f-4acc-b406-ba30b3e8d997)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності: ЗВО західних областей України потребують підготовки філософських кадрів вищої кваліфікації з орієнтацією на сучасні тренди розвитку спеціальності «Філософія», а саме, орієнтації на визначення якісно нового контексту розуміння світових, національних, громадянських і регіональних процесів, виходячи з переосмислення сутності людини, природи її пізнавальних якостей, соціального буття і сутності світового культурно-цивілізаційного розвитку. Означені тенденції знайшли відображення в орієнтації освітніх компонентів ОП на історико-філософську спадщину, висвітлення гносеологічних і антропологічних проблем у філософській традиції, пошук відповіді на актуальні суспільні і культурні проблеми, зокрема регіонального характеру, основоположні цінності, що постають орієнтиром в розбудові української держави та української національної ідентичності. Саме у такому контексті в ОП запропоновано дисципліни «Провідні тенденції філософії XXI століття», «Проблема свободи у сучасній філософії», «Постмодерні концепції людини та соціуму», «Лідерство і самореалізація особистості», «Критичне мислення та теорія аргументації» та ін. У площині реалізації галузевого та регіонального контексту відбувається орієнтація на працевлаштування випускників в університетах та коледжах регіону, у приватних навчальних закладах, органах державної влади – Карпатському університеті імені Августина Волошина, Закарпатській академії мистецтв, Мукачівському державному університеті, Берегівському медичному коледжі, Природничо-гуманітарному коледжі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» тощо. Важливою локацією для працевлаштування випускників магістерського рівня освіти за спеціальністю «Філософія» є громадські організації, організації культурно-просвітницького спрямування та органи місцевого самоврядування. Значущою складовою ОП є її орієнтація на регіональні культурні особливості Закарпатського регіону, що пов'язані зі сталими етнічними меншинами. Це стосується, зокрема, залучення наукової і культурної спадщини сусідніх народів і створення можливостей для випускників магістратури працевлаштовуватись у навчальних і музейних закладах, адміністративно-управлінських структурах області і районів Західного регіону України. У площині виявлення досвіду вітчизняних та іноземних освітніх програм на підставі порівняльного аналізу аналогічних ОП Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/114-2018-06-13-07-02-15/philosophy/259-2018-11-01-09-53-47>), Київського національного університету імені Тараса Шевченка ([http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Osvit_nauk_progr/Філософія%20\(2,3\).PDF](http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/Osvit_nauk_progr/Філософія%20(2,3).PDF)) встановлено, що їх зміст був врахований у процесі визначення цілей ОП, що акредитується та програмних результатів навчання на ній.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт другого освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю «033 філософія» відсутній. З огляду на це, програмні результати навчання за ОП, що акредитується, відповідають вимогам восьмого рівня Національної рамки кваліфікації і передбачають здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Найбільш загальними програмними результатами навчання за ОП є: вміння виявляти, окреслювати та вирішувати проблеми, що передбачає здатність як до нестандартного розв'язання задач, так і до розв'язання нетипових задач; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, що передбачає оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у доланні пізнавальних утруднень, здатність генерувати нові ідеї (креативність), що передбачає самостійність міркувань та умовиводів, навички інтелектуального пошуку, залучення нестандартних смислів, зокрема з інших предметних царин; здатність до адаптації та дії в новій ситуації, що передбачає вміння застосовувати для вирішення пізнавальних задач ефективні стратегії і засоби; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей діяльності), що передбачає вміння аргументовано викласти власну експертну позицію, володіння формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки; здатність працювати в команді, що передбачає здатність до міжособистісної комунікації, емоційної стабільності, а також вміння долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації;

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність оперативно аналізувати значні масиви текстів, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, що передбачає уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету; здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел, до ефективного використання інформаційних технологій у професійній діяльності; здатність розробляти та управляти проектами, впроваджувати соціально-гуманітарні проекти; навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей і процесів філософської традиції та використання історико-філософської спадщини в осмисленні та розв'язанні власних дослідницьких проблем; вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціалізації; розуміння зв'язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками; здатність викладати філософські дисципліни у вищих навчальних закладах, розуміння етичних засад педагогічної діяльності та готовність дотримуватися їх у викладацькій діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Експерти відзначають як сильні сторони та позитивні практики ОП те, що вона має чітко сформульовані цілі, які загалом відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти, а програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, досвіду вітчизняних та іноземних освітніх програм. Позитивним є усвідомлення здобувачами вищої освіти кореляції цілей та програмних результатів ОП з їхнім подальшим професійним життям, науковою та педагогічною діяльністю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Експерти вважають, що до слабких сторін ОП у площині реалізації її цілей і завдань можна віднести слабкі міждисциплінарні зв'язки в межах ОП з іншими гуманітарними і поведінковими спеціальностями. У зв'язку з цим, експерти рекомендують, внести у структуру навчальних дисциплін ОП освітні компоненти, які б дозволяли уповні реалізувати положення Концепції інноваційного розвитку Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8662>) щодо розвитку фундаментальних і прикладних досліджень за міждисциплінарними напрямами.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є сутєвими. На думку експертів, слабкі міждисциплінарні зв'язки в межах ОП з іншими гуманітарними і поведінковими спеціальностями деякою мірою нівелюються практикою успішного викладання на ОП навчальної дисципліни Лідерство і самореалізація особистості, яке здійснюється д. філос. н., професором, завідувачем кафедри соціології та соціальної роботи Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Ф. Ф. Шандором.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг освітньої програми (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства (ст. 5 Закону України «Про вищу освіту») і складає 90 кредитів, що засвідчують оригінали освітньо-наукової програми за спеціальністю 033 Філософія другого рівня вищої освіти та відповідного Навчального плану, затверджених в установленому порядку Вченою Радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 7 від 25.06.2019 року) і при розробці яких ЗВО керувався вимогами Національної рамки кваліфікації восьмого рівня. В організації освітнього

процесу ЗВО керується положенням «Про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6227>), «Про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>) та «Про навчання здобувачів за індивідуальним графіком у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21267>).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Узгоджене рішення експертної групи щодо змісту освітньої програми полягає в тому, що вона має чітку структуру, освітні компоненти, які включені до неї, складають логічну взаємопов'язану систему і в своїй цілісності вона дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання, які зорієнтовані на дві найбільш вірогідні сфери діяльності випускників ОП – освітню та науково-дослідницьку. Таке рішення було прийнято на підставі аналізу структурно-логічної схеми ОП, інформації про обов'язкові освітні компоненти ОП (таблиця 1), матриці відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання (таблиця 3), під час відео-конференцій зі здобувачами вищої освіти, які продемонстрували засвоєні результати навчання і висловлювали своє задоволення від змісту освітньої програми, освітніх компонентів та набутих компетентностей, та науково-педагогічними працівниками, що безпосередньо відповідають за зміст освітньої програми, а також викладають на ній. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у поєднанні з постійною корекцією змісту освітніх компонентів з боку здобувачів вищої освіти та можливих роботодавців дозволяють досягати заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Експерти відзначають, що зміст освітньої програми, її структура та зміст освітніх компонентів відповідають предметній області спеціальності «033 Філософія» за другим освітнім рівнем вищої освіти, яка охоплює комплекс ідей, понять, категорій, теорій, принципів, методів, концепцій, підходів, стратегій філософії як фундаментального способу культурної рефлексії, функціонування і трансформації інтелектуальних практик. Теоретичний зміст предметної області спеціальності «033 Філософія» деталізується через сукупність освітніх компонентів ОП, що націлені на засвоєння глибинних знань зі спеціальності: Провідні тенденції філософії ХХІ століття, Методологія філософських досліджень, Критичне мислення та теорія аргументації, Проблема свободи у сучасній філософії, Практична та комунікативна філософія, Епістемологічні проблеми сучасної філософії, Аналітична філософія, Християнство в Україні. Історія і сучасність. Християнство в світі. Історія і сучасність. Означені освітні компоненти, з одного боку, логічно вписуються в предмету область філософії, а з іншого, активно «працюють» на розвиток особистісних якостей здобувачів вищої освіти, формування і розвиток їх ціннісних орієнтацій та розвиток соціальних навичок (soft skills). Однак, виходячи з аналізу Відомостей про самооцінювання ОП (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28633>) та Навчального плану (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28390>) у структурі викладання на ОП відсутні освітні компоненти, які забезпечують розширення мовних компетентностей здобувачів та компетентностей у сфері інформатизації та технологізації сучасної освітньої і наукової діяльності. У своїй цілісності і єдності зміст освітньої програми спрямований на підготовку здобувачів вищої освіти до основних сфер майбутнього працевлаштування: професійна діяльність, науково-дослідна робота, викладацька діяльність, робота в громадських організаціях, органах місцевого самоврядування, засобах масової інформації. 4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством, зафіксовано у нормативних документах ДВНЗ «Ужгородський національний університет»: положенні «Про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6227>), «Про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>) та «Про навчання здобувачів за індивідуальним графіком у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21267>), положенні «Про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у Державному вищому навчальному закладі "Ужгородський національний університет"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>), «Положенні про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної

мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>), «Положенні про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>), «Положенні про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Структурою освітньої програми та навчальним планом передбачена можливість здобувачу вищої освіти вибрати навчальні дисципліни в обсязі 23 із 90 кредитів ЄКТС. Дисципліни вільного вибору магістрантів орієнтовані на забезпечення їхніх індивідуальних освітніх і наукових потреб та сприяють їхній академічній мобільності. Цикл вибіркових компонентів освітньої програми складають такі дисципліни: «Сучасна теорія справедливості», «Сучасні візуальні практики і комунікація», «Соціальна і моральна епістемологія», «Філософія тілесності», «Гендер і сучасне суспільство», «Футурологічні концепції людства», «Історія української соціально-філософської думки» та ін. Технічно вибір реалізується наступним чином: здобувач має можливість вибрати з означеного переліку 6 дисциплін. Вибір вибіркових дисциплін здобувачів освітнього рівня магістр, здійснюється у приймальній комісії УжНУ під час подачі оригіналів документів для зарахування на навчання, а склад груп уточнюється впродовж перший двох тижнів теоретичного навчання (п 4.4 «Положення про порядок...»). Здобувачі обрали «Гендер і сучасне суспільство», «Сучасна теорія справедливості», «Соціальна і моральна епістемологія», «Історія та філософія мистецтва», що було враховано й відображено в робочому навчальному плані. Під час дистанційної зустрічі зі здобувачами вищої освіти вони підтвердили реальну можливість вільного вибору дисциплін у зазначеному обсязі.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти урегульовується «Положенням про практику студентів Державного вищого навчального закладу "Ужгородський національний університет"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>), яке є засадничим у процесі розробки силабусів і робочих програм з Магістерського семінару, Науково-асистентської практики, Переддипломної практики, Виконання дипломної роботи магістра. У кредитах ЄКТС обсяг науково-асистентської практики складає 6 кредитів. Метою науково-асистентської практики, яка триває 4 тижні, є апробація різних методик викладання, розвиток та застосування комунікативних навичок здобувачів, вміння формувати власну світоглядну позицію у викладацькій та науковій роботі, розкриття власного творчого потенціалу як у викладацькій, так і в науково-дослідній діяльності. Натомість переддипломна практика триває 3 тижні. Базами переддипломної практики є кафедра філософії, а також бібліотеки та науково-дослідні інститути регіону, профіль яких дозволяє застосувати сформовані аналітичні та критичні навички роботи з текстами під час написання кваліфікаційної роботи, узагальнити й апробувати результати науково-дослідної діяльності у виступах на конференціях тощо, бути активним учасником фахової комунікації. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та роботодавцями вони підтвердили, що компетентності, отримані здобувачами під час практики, є корисними в їх подальшій професійній діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Значна частина освітніх компонентів ОП спрямована на розвиток соціальних навичок (soft skills) здобувачів вищої освіти, таких як: особистісна ефективність, комунікативні навички, навички стратегічного управління, нестандартного та нетипового розв'язання задач; оперативності і динамічності інтелектуальної реакції, стійкості у долатті пізнавальних утруднень; креативності та навички інтелектуального пошуку; адаптації та діяльності в новій ситуації; аргументованому викладенні власної експертної позиції, володіння формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки; лідерські якості; визнання морально-етичних аспектів поведінки і необхідності інтелектуальної доброчесності; здатність до міжособистісної комунікації та емоційної стабільності; ефективне використання інформаційних технологій у професійній діяльності; вміння розробляти соціально-гуманітарні проекти. Ці навички формуються під час вивчення і нормативних дисциплін, і дисциплін за вибором. Набуті соціальні навички здобувачі вищої освіти освітньої програми «Філософія» мають можливість удосконалити під час проходження науково-асистентської практики, участі в наукових семінарах, конференціях, засіданнях кафедри, спілкування зі своїми колегами та викладачами. Під час зустрічі з роботодавцями експерти мали можливість переконатися у їх схвальній оцінці рівня фахової ерудиції та здатності комунікації здобувачів вищої освіти ОП. У процесі співбесід зі здобувачами вищої освіти та студентським самоврядуванням вони продемонстрували достатньо високий рівень володіння соціальними навичками та відмітили ефективність різноманітних заходів, що проводяться на факультеті суспільних наук та в університеті, які спрямовані на набуття та розвиток соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. За цих обставин ОП і навчальний план за спеціальністю зорієнтовані на вимоги восьмого рівня Національної рамки кваліфікації і передбачають здатність здобувачів розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми «Філософія» та окремих освітніх компонентів урегульовані положенням «Про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6227>), і в кредитах ЄКТС мають такий вигляд: загальний обсяг освітньої програми відповідає вимогам законодавства (ст. 5 Закону України «Про вищу освіту») і складає 90 кредитів. Затим всі освітні компоненти згідно з Навчальним планом згруповані за такими рівно поцінованими тематичними блоками, що перетинаються: нормативні навчальні дисципліни (67 кредитів ЄКТС); загальнонаукові компетентності (8 кредитів ЄКТС); професійні компетентності (59 кредитів ЄКТС); дисципліни вільного вибору магістранта (23 кредити ЄКТС) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28390>). Викладання за відповідною освітньою програмою уповні відображається у розкладі занять (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/11049>). Окремо передбачено проходження магістрантами науково-асистентської практики (6 кредитів ЄКТС) та переддипломної практики (4,5 кредитів ЄКТС) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28390>). Самостійна робота здобувачів становить 56 % від загального обсягу годин на ОП. 17 тижневе навчальне навантаження у першому семестрі і 18 тижневе навчальне навантаження у другому семестрі (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28390>) та оптимальне розподілення навчальних годин дають змогу здобувачам провадити власні наукові проекти та брати участь в академічній мобільності та програмах обміну. Зміст самостійної роботи магістранта з конкретної дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни (силабусом) (як-от, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28339>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28333>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28335>). Самостійна робота здобувачів забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, практикуми тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Для самостійної роботи здобувачу також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література. Здобувачам вищої освіти за їх вмотивованої заяви, згідно з бесідами зі здобувачами освіти та представниками студентського самоврядування, можуть бути встановлені на поточний навчальний семестр індивідуальні графіки навчального процесу. Також, кожного семестру відбуваються зустрічі здобувачів з гарантом ОП, де обговорюється питання реального обсягу навантаження. З'ясування питань, чи не перевантажені магістранти, чи вистачає їм часу на самостійну роботу визначається шляхом опитування. Під час зустрічі групи експертів зі здобувачами вони зауважень і скарг щодо навчального перевантаження не висловлювали.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Освітня програма не передбачає дуальної форми освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітні компоненти освітньої програми логічно взаємопов'язані в систему і в своїй сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, зміст освітньої програми відповідає предметній області спеціальності, реалізація освітньої програми забезпечує набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Згідно з ОП і Навчальним планом відсутні освітні компоненти, які забезпечують розширення мовних компетентностей здобувачів та компетентностей у сфері інформатизації та технологізації сучасної освітньої і наукової діяльності. У зв'язку з цим, доречним, на думку експертів, є введення в ОП освітніх компонент у формі щонайменше 4 кредитів ЄКТС, насамперед, на викладання іноземної мови та введення освітніх компонент, у зміст яких входить поглиблення знань і навичок здобувачів у сфері інформатики, доступу до науково-метричних баз і трансферних технологій.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недовідками, що не є суттєвими. Означені недоліки певним чином нівелюються, оскільки на території Закарпаття як транскордонного регіону значна частина здобувачів освіти, окрім української, можуть вже володіти двома-трьома мовами сусідніх держав.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до магістратури розміщені на сайті ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/master_degree). Правила містять контактну інформацію, етапи вступної кампанії, перелік вступних випробувань, інформацію про вартість навчання, правила подачі документів тощо. Отже, Правила прийому на навчання до ЗВО відповідають Умовам прийому до закладів вищої освіти, затверджених МОН України, вони є чіткими та зрозумілими і не містять дискримінаційних положень.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Зокрема, програма вступного випробування в магістратуру з галузі знань 03 гуманітарні науки за спеціальністю 033 – філософія (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11013>) враховує особливості самої освітньої програми. Зокрема, на навчання за освітньою програмою другого освітнього рівня вищої освіти за спеціальністю «033 філософія» приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра або мають кваліфікацію спеціаліста за результатами вступного іспиту з іноземної мови у формі тесту та фахового вступного випробування, яке проводить ЗВО. Для вступу на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки) необхідною умовою є успішне проходження вступних іспитів. Тематично завдання для вступного іспиту згруповані за такими напрямками: «Філософія, коло її проблем. Філософія Стародавнього світу. Філософія Середньовіччя і доби Відродження. Філософія Нового часу. Німецька класична філософія. Сучасна світова філософія. Філософія України. Філософський зміст проблеми буття. Свідомість: її походження і сутність. Діалектика та її альтернативи. Пізнання як предмет філософського аналізу. Методологія наукового пізнання. Суспільство як предмет філософського аналізу. Основні сфери життя суспільства» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19771>). Форми та зміст вступних випробувань в цілому відповідають рівню вхідних компетентностей здобувачів, необхідних для того, щоб розпочати навчання на освітній програмі.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності регламентуються, унормовуються в ЗВО низкою документів, зокрема, положеннями «Про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22965>) та «Про навчання здобувачів за індивідуальним графіком у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21267>), «Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>), «Положенням про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>), «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/28875>), «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Так, згідно з п. 4.2. «Положення про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>) перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого студентом документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів, завіреного в установленому порядку у вищому навчальному закладі – партнері. Водночас за п.3.5 «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>), перезарахування результатів навчання з дисциплін проводиться на підставі порівняння навчальних програм відповідної освітньої програми Університету та закладу вищої освіти-партнера. При цьому при перезарахуванні форм підсумкового семестрового контролю з дисциплін екзамен, складений у закладі вищої освіти-партнері, може бути зарахований як залік з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС; залік, якщо він був оцінений за шкалою ЄКТС, може бути зарахований як іспит з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС та переведенням у національну шкалу. Згідно з п.2.17. «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), у разі рішення предметної комісії про невизнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, здобувач вищої освіти має право звернутися з апеляцією до ректора університету. Означені документи не просто розміщені на сайті ЗВО, вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються, згідно з бесідами зі здобувачами ОП та представниками студентського самоврядування, під час реалізації освітньої програми.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ДВНЗ «Ужгородський національний університет» затверджено «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Він оприлюднений на сайті і є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Згідно з п.2.3 цього положення, право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті поширюється на здобувачів університету усіх рівнів вищої освіти. Це положення (п.2.4) встановлює, що визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, дозволяється для навчальних дисциплін, які викладаються з другого семестру, щоб у випадку невизнання результатів навчання, здобувач зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни у повному обсязі. Положення також встановлює обсяг визнання результатів навчання. Згідно з п. 2.6., університет може визнати результати навчання у неформальній освіті, обсяг яких, як правило, не перевищує 10 % загального обсягу кредитів ЄКТС освітньої програми, на якій навчається здобувач. Хоча сам процес визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» чітко виписаний у відповідному положенні і оприлюднений на сайті університету, у процесі проведення зустрічей з гарантом ОП та здобувачами вищої освіти було встановлено, що практичних випадків застосування цього Порядку за останні два роки не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, враховують особливості освітньої програми «Філософія». Нормативними документами ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, а також результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

На думку експертів, до слабких сторін реалізації ОП можна віднести відсутність прикладів реальної кооптації результатів неформальної освіти в освітній процес. У зв'язку з цим, покращення якості викладання і навчання на ОП прямо пов'язане з активізацією практик перезарахування результатів неформальної освіти в освітньому процесі на ОП та активізацією форм дистанційної мобільності здобувачів освіти в ситуації посилення карантинних заходів у більшості країн світу.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Деякою мірою відсутність реальних практик визнання результатів неформальної освіти в освітній процес пов'язана з тим, що ОП акредитується вперше і має практику реалізації лише на протязі останніх двох років.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

На основі наданих експертам фактів, є підстави стверджувати, що форми і методи навчання, які використовуються в межах ОП, спрямовані на формування у здобувачів загальних і фахових компетентностей, навичок критичного та аналітичного мислення, здатності самостійно вчитися, генерувати нові ідеї, працювати в команді, вміння використовувати знання в нестандартних ситуаціях, сприяють досягненню очікуваного програмного результату навчання. Форми і методи навчання, що застосовуються, дають можливість ефективно залучати до освітнього процесу всіх здобувачів і враховувати їхні освітні потреби, рівень підготовленості та індивідуальні особливості, узгоджуються з основними вимогами студентоцентрованого підходу, дозволяють ефективно враховувати принципи академічної свободи. Стверджувана в ЗВО академічна свобода має на меті розвиток людського мислення через критичне ставлення до реальності, передбачає здійснення зворотного зв'язку між викладачем і здобувачем, що дозволяє вносити корективи в зміст занять і забезпечує можливість формування здобувачем індивідуальної освітньої траєкторії та самореалізації в поліваріантному освітньому просторі. У процесі спілкування зі здобувачами ОП та представниками органів студентського самоврядування було підтверджено їх можливість висловлювати власну думку і в такий спосіб впливати на вдосконалення ОП, зміст навчальних дисциплін. Здобувачі засвідчили також можливість та розуміння ними процедури і механізмів відстоювання свого права на об'єктивність оцінювання продемонстрованих знань і вмінь. Студентоцентрованість знаходить своє підтвердження в існуванні широкого кола можливостей здобувачів брати участь у різних заходах університету та факультету, впливати на параметри освітнього процесу та процес оновлення ОП, зокрема через участь у студентському самоврядуванні, в методичних семінарах та засіданнях кафедри філософії. Відповідність форм і методів навчання студентоцентрованому підходу в ЗВО засвідчена дотриманням принципів толерантності, взаємоповаги та засад рівності. У встановлені ЗВО терміни проводяться опитування здобувачів ОП згідно з «Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>) з метою отримання об'єктивної інформації про якість освітнього процесу, рівень задоволеності здобувачів вищої освіти формами та методами навчання. Заявлена інформація знайшла підтвердження в опитуваннях здобувачів вищої освіти за ОП та викладачів, що забезпечують навчальний процес в її межах.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Експерти знайшли підтвердження того, що усім учасникам освітнього процесу надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Навчальний план ОП «Філософія» спеціальності 033 Філософія за ОС магістр, робочі програми та силабуси навчальних дисциплін освітньої програми розміщені на сайті закладу вищої освіти на сторінці «Інформ-центру» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/85>). Доступність і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту та результатів навчання, порядку і критеріїв оцінювання була засвідчена під час зустрічі експертів зі здобувачами вищої освіти за ОП «Філософія». На підставі аналізу змісту ОП, даних, наведених у Таблицях 1 і 3 експертна група переконала, що заявлені в ОП форми і методи навчання та викладання, цілком сприяють досягненню програмних результатів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На підставі безпосереднього опитування здобувачів вищої освіти та викладачів, що забезпечують навчальний процес за ОП, встановлено, що в процесі здійснення освітньої програми реалізується принцип поєднання навчання і наукових досліджень. Здобувачі ОП «Філософія» залучені до виконання наукової теми кафедри філософії «Трансформація соціокультурного простору в умовах модернізаційних процесів у сучасному глобальному світі» та індивідуальних тем наукових досліджень викладачів. При активній підтримці викладачів кафедри та в процесі співпраці з ними здобувачі готують до друку наукові публікації, беруть участь у конференціях та наукових семінарах. Зокрема, здобувачі за ОП «Філософія» разом з викладачами взяли участь у науковій конференції з міжнародною участю «Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті впливу гібридної війни, виборчих процесів та теми забезпечення прав національних меншин» (25.09.2020 р.). Здобувачами ОП 2-го року навчання підготовлені матеріали до публікації у «Віснику наукової думки студентів факультету суспільних наук Ужгородського університету» (публікація планується в грудні 2020 р.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі, які забезпечують реалізацію ОП, займаються оновленням змісту програм навчальних дисциплін, які читають, та враховують провідні тенденції розвитку як ринку праці, так і спеціальності. Процедури оновлення освітніх компонентів ОП «Філософія» регламентується «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), «Положенням про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>) та Положенням про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>). Викладачі кафедри охоплені різними формами підвищення кваліфікації, проходять планові стажування як у вітчизняних, так і закордонних ЗВО (див. Таблиця 2), зокрема, у Венеціанському університеті Ка`Фоскарі, Краківському економічному університеті, Карпатському університеті імені Августина Волошина, на кафедрі філософії Львівського національного університету тощо. Науково-практичні результати досліджень викладачів кафедри (статті, опубліковані у фахових вітчизняних та міжнародних виданнях, матеріали апробовані на науково-практичних конференціях та семінарах, звіти в рамках виконання науково-дослідних тем) використовуються в процесі викладання дисциплін за спеціальністю 033 «Філософія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Так, у процесі складання робочої програми навчальної дисципліни «Сучасна теорія справедливості» та в процесі її викладання Левкуличем В. В. було використано матеріали його власної монографії: Левкулич В.В. Справедливість як соціокультурний феноменія. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 480с.; навчальної дисципліни «Проблема свободи в сучасній філософії» – матеріали колективної монографії (Свобода як цивілізаційний принцип. У 2 книгах. Книга 1. Класичні концепції свободи та цивілізації у західноєвропейській філософській та політологічній традиціях / В. Денисенко, Ю. Привалов, І. Остапець – Київ-Львів: Ліга-Прес, 2016. – 232 с.) за участі доцента кафедри філософії Остапець І. Ю.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В межах ОП кафедра філософії співпрацює з іноземними ЗВО, зокрема в рамках низки міжнародних проєктів. На підставі результатів зустрічей зі здобувачами ОП та професорсько-викладацьким складом експертною групою встановлено, що на базі кафедри філософії в межах співпраці з іноземними ЗВО здійснюється активна політика інтернаціоналізації освітньої і наукової діяльності. Взаємозв'язок навчання, викладання та наукових досліджень у межах ОП «Філософія» з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО регламентуються Стратегією інтернаціоналізації УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>) та Положенням про академічну мобільність студентів у ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21269>). Зокрема, в межах ОП факультет суспільних наук і кафедра філософії активно співпрацюють з Пряшівським університетом (м. Пряшів, Словаччина); Університетом Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія); Дебреценським університетом (м. Дебрецен, Угорщина); Міжнародним фондом соціальної адаптації (проєкт Україна-Норвегія). З метою інтернаціоналізації на базі ДВНЗ «УжНУ» 16 жовтня 2015 р. було створено Міжнародний консорціум університетів, до якого увійшло 18 зарубіжних ЗВО. Інформацію щодо можливостей міжнародної академічної мобільності здобувачі вищої освіти в УжНУ можуть отримати у Відділі міжнародних зв'язків (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/irelations-dep_irelations). Учасники освітнього процесу в УжНУ мають доступ до міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, Google Scholar та міжнародних ідентифікаційних систем: ResearcherID, ORCID, LinkedIn. У науковій бібліотеці ДВНЗ «УжНУ» здобувачі вищої освіти мають доступ до світових електронних бібліотек, баз даних та каталогів через електронний читальний зал.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На підставі результатів опитування здобувачів ОП було виявлено достатньо високий рівень їх задоволеності за такими критеріями, як: структура й спрямування навчального плану освітньої програми; зміст навчальних дисциплін, що викладаються в її межах; форми та методи навчання і викладання; доступність інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, прозорість і зрозумілість порядку та критеріїв оцінювання знань здобувачів; об'єктивність здійснюваного поточного та підсумкового контролю; забезпечення здобувачам можливості вільного формування індивідуальної освітньої траєкторії, особистісної, освітньої та наукової взаємодії з викладачами та провідними науковцями ЗВО. Встановлено високий рівень компетентності викладачів, долучених до реалізації ОП, які постійно працюють над оновленням змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експерти наголошують на тому, що до слабких сторін реалізації ОП належить незначний ступінь апробації результатів наукових досліджень здобувачів освіти. У зв'язку з цим, необхідною є активізація роботи здобувачів вищої освіти за ОП в напрямку більш тісного поєднання навчання та науково-дослідницької роботи, апробації

результатів проведених досліджень на міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях та публікація відповідних дослідницьких матеріалів у збірниках матеріалів конференцій, фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма та здійснювана за цією програмою освітня діяльність загалом відповідають визначеному критерію з недовідками, що не є суттєвими. На думку експертів, недоліки, заявлені в оцінці критерію 4, деякою мірою нівелюються підготовкою здобувачами ОП 2-го року навчання матеріалів по апробації досліджень кваліфікаційної роботи у «Віснику наукової думки студентів факультету суспільних наук Ужгородського університету» (публікація планується в грудні 2020 р.).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У процесі проведення акредитаційної експертизи встановлено, що в ЗВО здійснюється вчасне інформування здобувачів вищої освіти щодо форм та методів контрольних заходів (поточний і семестровий контроль). Зокрема, здобувачі ОП можуть вільно отримати необхідну інформацію на кафедрі філософії, чи безпосередньо під час консультацій із завідувачем кафедри та викладачами, задіяними на ОП, а також знайти її в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін, розміщених на сторінці кафедри філософії в «Інформ-центрі» ЗВО (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/85>). Критерії оцінювання є чіткими, однозначними і зрозумілими для здобувачів. Викладачі належним чином інформують здобувачів щодо системи та критеріїв оцінювання на початку вивчення курсу навчального семестру; здобувачі мають можливість отримати цю інформацію також через систему електронного навчального середовища MOODLE (підтверджено під час зустрічей зі здобувачами та викладачами). Здобувачі ОП ознайомлені з процедурою апеляції в разі незгоди з отриманими за результатами підсумкового контролю оцінками. У «Положенні про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>), у п. 6 окреслено процедури організації, планування та проведення контрольних заходів. Контрольні заходи, порядок оцінювання здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за ОП «Філософія» регламентуються також «Положенням про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>) та «Положенням про порядок та методичку проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>). У ЗВО чітко прописана процедура ліквідації здобувачами академзаборгованості. Під час поточного контролю використовується усне опитування, письмові контрольні роботи, тестування, реферативна доповідь, аналітичне есе, презентація, що зазначено в робочих програмах навчальних дисциплін та у методичних рекомендаціях для їх вивчення. Семестровий контроль відбувається у формі заліків та іспитів, які проводяться в усній чи письмовій формі. Інформація про строки та форми контрольних заходів для здобувачів вищої освіти ОП «Філософія» розміщується на сайті ДВНЗ «УжНУ» у розділі «Інфо-центр – Факультет суспільних наук – Розклад занять» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/11049>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Оскільки на момент подання документів на акредитацію стандарт вищої освіти за спеціальністю був відсутній, атестація здобувачів магістерського рівня вищої освіти за ОП «Філософія» відбувається шляхом складання кваліфікаційного екзамену з філософії та захисту кваліфікаційної магістерської роботи. Основні принципи організації та порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти, порядок комплектування екзаменаційної комісії та принципи її діяльності, процедура підбиття підсумків атестації відображені в «Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070>). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вимог освітньої програми та навчального плану. У результаті успішного складання кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи здобувачу присвоюється ступінь вищої освіти магістр із присвоєнням кваліфікації «Магістр з філософії» та видається диплом встановленого зразка.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи ОП «Філософія» було встановлено, що об'єктивність та неупередженість екзаменаторів щодо здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за цією освітньою програмою забезпечується застосуванням норм та вимог «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>), «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>), «Порядку оскарження (апеляції) оцінювання в ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>), «Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та суперечок у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), Етичного кодексу ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22896>). Ці документи регламентують правила проведення контрольних заходів та їх повторного проходження, регулюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів між екзаменаторами і здобувачами вищої освіти. Під час зустрічі з представниками адміністрації ЗВО виявлено, що процедура врегулювання конфліктів у вищому навчальному закладі наявна. Вона реалізується у процесі формування за заявою здобувача або викладача спеціальної комісії з обов'язковим введенням до її складу представників органу студентського самоврядування та профспілкового комітету студентів. Склад апеляційної комісії: декан або його заступник з навчальної роботи, завідувач кафедри, за якою закріплена дисципліна, два-три провідні викладачі кафедри (у тому числі і викладач, який забезпечує викладання дисципліни) та представники студентського самоврядування. Експертною комісією у процесі бесід зі здобувачами і представниками органів студентського самоврядування виявлено, що на ОП оскарження (апеляції) результатів оцінювання зареєстровано не було, процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів не застосовувалися.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У процесі роботи експертної групи встановлено, що у ЗВО діють чіткі й зрозумілі стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності. Вони базуються на «Етичному кодексі ДВНЗ «Ужгородський національний університет»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>) та «Положенні про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), де визначено комплекс заходів, що мають забезпечити академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти та представників професорсько-викладацького корпусу. Під час зустрічей і бесід зі здобувачами та представниками академічної спільноти було встановлено, що в ЗВО регулярно проводяться різні заходи з метою популяризації академічної доброчесності, зокрема тренінги, лекції, круглі столи тощо. Для дотримання правил академічної доброчесності в ДВНЗ «УжНУ» використовується експертна оцінка та технічна перевірка за допомогою загальноуніверситетської системи Strikeplagiarism та спеціалізованої програми «Unplag» щодо ознак академічного плагіату. В ДВНЗ УжНУ також налагоджено співпрацю з Проектом «Сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP). Захистові кваліфікаційних магістерських робіт здобувачів ОП «Філософія» передують їх перевірка на плагіат. На підставі зустрічей зі здобувачами ОП була з'ясована їх обізнаність з процедурами перевірки публікацій на відсутність плагіату, зокрема і «самоплагіату», в матеріалах конференцій, наукових статтях, монографіях, кваліфікаційних роботах, а також підтверджена можливість здійснення перевірки кваліфікаційних робіт і наукових публікацій у бібліотеці університету та в його структурних підрозділах.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Правила та процедури проведення контрольних заходів є чіткими, однозначними й зрозумілими, доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів при оцінюванні результатів навчання, визначають порядок оскарження (апеляції) результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, регулюють процедури запобігання та врегулювання конфліктів між здобувачами вищої освіти та екзаменаторами, і послідовно дотримуються в процесі реалізації ОП. У процесі роботи експертної групи встановлено, що у ЗВО діють чіткі й зрозумілі стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності, що мають належне технологічне забезпечення, активно популяризуються і послідовно реалізуються в освітньому процесі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

В умовах запровадження обов'язкового дистанційного навчання простежується певна неузгодженість прописаних в робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін форм і методів навчання та оцінювання знань здобувачів з новим форматом навчального процесу. З метою забезпечення об'єктивного оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за ОП експертами рекомендовано урізноманітнити форми і методи проведення контрольних заходів, зокрема, акцентувавши увагу на використанні різних типів тестових завдань, підготовці презентацій, рефератів та есе на актуальні теми в межах навчальних дисциплін, що вивчаються.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Слабкі сторони, окреслені в оцінці критерію 5, певною мірою є об'єктивно зумовленими форсмажорними обставинами обов'язкового всеохопного впровадження дистанційної форми навчання у ЗВО у поточному році у зв'язку з карантинними заходами внаслідок поширення Covid-19 і поступово усуваються керівництвом університету та викладачами, задіяними в рамках ОП.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Члени експертної групи на підставі аналізу стану кадрового забезпечення освітньої програми «Філософія» в Ужгородському національному університеті (відомості про самооцінювання, кадрове забезпечення програми як воно представлено в ЄДЕБО, уточнене кадрове забезпечення програми у зв'язку з технічними огріхами завантаження електронних таблиць (Таблиця 2. у ПДФ-документі), зустрічі зі здобувачами вищої освіти, професорсько-викладацьким складом кафедри, стейкхолдерами) мають підстави стверджувати, що академічна й професійна кваліфікація викладачів, які долучені до реалізації освітньої програми «Філософія», повною мірою забезпечує досягнення визначених цією програмою цілей та програмних результатів навчання. Свідченням цього є те, що всі викладачі програми мають наукові ступені та переважна більшість вчені звання (серед них 1 доктор наук), вчасно проходять підвищення кваліфікації, активно публікують результати своїх наукових досліджень, виступають з доповідями на міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах і круглих столах. З боку керівництва ЗВО, здобувачів вищої освіти, роботодавців відсутні скарги на якість надання освітніх послуг. Під час зустрічей здобувачі вищої освіти акцентували на високому рівні викладання дисциплін, а роботодавці відзначали достатній і високий рівень підготовки здобувачів під час проходження ними практики, їх високі дослідницькі й аналітичні здібності, креативність та здатність і відкритість до міжособистісної комунікації. Додатковим елементом позитивної оцінки кваліфікації викладачів є результати опитування здобувачів вищої освіти за ОП «Філософія» (ПДФ-документ за посиланням: [blob:https://office.naq.gov.ua/7cfdfd7e-b645-43b5-972c-f401a9d3f929](https://office.naq.gov.ua/7cfdfd7e-b645-43b5-972c-f401a9d3f929)).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Запорукою якісного кадрового забезпечення ОП «Філософія» в ЗВО є реалізація відкритої й прозорої процедури добору викладачів. Конкурсний відбір викладачів відбувається в ЗВО на основі «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ "Ужгородський національний університет"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>). Оголошення про конкурс на заміщення вакантних посад є відкритою й публічною процедурою. Кандидатури претендентів на заміщення вакантних посад попередньо обговорюються на засіданні кафедри філософії в їх присутності. Конкурсна комісія ЗВО приймає остаточне рішення щодо відповідності претендентів кваліфікаційним вимогам до посади та ухвалює рекомендації стосовно претендентів на вакантні посади науково-педагогічних працівників, передає їх на розгляд Вченій раді ДВНЗ «УжНУ» або Вченій раді факультету суспільних наук. Для залучення кращих викладачів на ОП «Філософія» ДВНЗ «УжНУ» також враховуються результати рейтингування, проведеного у відповідності з вимогами «Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ»»

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>). У процесі зустрічі з представниками професорсько-викладацького корпусу ними не висловлювались претензії і нарікання щодо об'єктивності й прозорості процедури обрання на відповідну посаду.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Ужгородський національний університет залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОП. В рамках реалізації освітньої програми «Філософія» представники стейкхолдерів брали участь в обговоренні навчального плану підготовки магістрів за цією освітньою програмою, їх побажання були враховані в остаточному варіанті цього освітнього документу, зокрема щодо переліку навчальних дисциплін та їх змісту, процедури проходження здобувачами вищої освіти практик. Окрім ЗВО, цю інформацію підтвердили також представники роботодавців на зустрічі з групою експертів. Зокрема, від департаменту культури Закарпатської обласної державної адміністрації – директор департаменту Бабунич О. Ю.; від Ужгородської міської ради – заступник міського голови, доктор юридичних наук Гомонай В. В.; від Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти - заступник директора з науково-дослідної роботи та міжнародної діяльності, кандидат соціологічних наук Іваць О. М. У вересні 2020 р. на кафедрі філософії відбулась зустріч здобувачів вищої освіти з представниками роботодавців, зокрема Токарем М. Ю., керівником громадської організації «Агенція досліджень регіонального соціуму «Карпатія», а також Бабунич О. Ю. – директором департаменту культури Закарпатської обласної державної адміністрації (<https://uzhnu.edu.ua/uk/news/zustrich-z-robotodavtsyami.htm>). Запрошені роботодавці провели оглядові лекції для здобувачів, окресливши ключові проблеми в сфері культури на регіональному рівні, особливості реалізації соціально-гуманітарних проектів в Закарпатті та перспективи можливості працевлаштування здобувачів ОП «Філософія». Експерти засвідчили залучення роботодавців до реалізації освітньої програми та освітнього процесу, переконались в наявності та дієвості договорів між ЗВО і роботодавцями на проведення практики здобувачів другого рівня вищої освіти. Роботодавці у процесі зустрічі з експертами також відзначали високий фаховий рівень здобувачів вищої освіти за ОП «Філософія», їх здатність до здійснення експертно-аналітичної діяльності.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

В межах реалізації ОП «Філософія» залучаються до проведення аудиторних занять провідні фахівці-практики, експерти. Зокрема, експерт з проблем національної безпеки, політичної регіоналістики та транскордонного співробітництва, Директор регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень в м. Ужгороді, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник С. І. Мітряєва.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Заходи сприяння професійному розвитку професорсько-викладацького складу кафедри філософії та загалом порядок підвищення кваліфікації і стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ЗВО регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ»» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>). При цьому кожен викладач зобов'язаний не рідше одного разу на п'ять років проходити підвищення своєї кваліфікації, зокрема, у формі стажування. Експертною групою були проаналізовані матеріали про стажування та відповідні сертифікати. Встановлено, що викладачі, які працюють за ОП «Філософія», проходили планове стажування у вітчизняних (Львівський національний університет імені Івана Франка, Карпатський університет ім. Августина Волошина) та зарубіжних (Краківський економічний університет, м. Краків, Польща; Прешовський університет, м. Прешов, Словаччина; Вища соціально-економічна школа, м. Пшеворськ, Польща; Венеціанський університет Ка`Фоскарі, Італія) навчальних закладах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Експертами встановлено, що в ЗВО діє «Положення про оцінювання роботи та визначення рейтингу наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників» (https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/reg_rating.pdf), яке має на меті стимулювання професійного розвитку викладачів та розвитку їхньої викладацької майстерності. Запроваджена в УжНУ система визначення рейтингу науково-педагогічних працівників спрямована на підвищення їх мотивації до продуктивної праці, а рейтинговий показник є підставою для морального та матеріального заохочення («Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ»», <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421> та «Розпорядження про преміювання авторських колективів», <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/23024>). У процесі зустрічі з академічним персоналом встановлено, що викладачі ОП обізнані з основними положеннями названих документів, погоджуються з його критеріями і підтверджують їх реалізацію в ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Використання прозорих, зрозумілих та об'єктивних за своїм змістом процедур конкурсного відбору викладачів дало можливість ЗВО сформувати професорсько-викладацький колектив з високим рівнем академічної та професійної кваліфікації його членів, зосереджений на реалізації освітньої програми «Філософія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, мотивований до продуктивної викладацької та науково-дослідницької діяльності, активної співпраці зі стейкхолдерами в питаннях організації та реалізації освітнього процесу, здатний забезпечити досягнення визначених в освітній програмі цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

До слабких сторін відповідності ОП критерію 6, на думку експертів, належить недостатня забезпеченість освітньої програми навчально-методичною літературою. Тож викладачам ОП варто активізувати роботу в напрямі видання навчальних та навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій з дисциплін навчального плану.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Загальна відповідність ОП критерію 6 визначається тим, що за умови слабкої забезпеченості освітньої програми навчально-методичною літературою, вона деякою мірою компенсується наявністю на сайті ЗВО навчальних і робочих програм, силабусів за відповідною ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Відеогляд матеріально-технічної бази Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (https://drive.google.com/drive/folders/13Y7pleuVoMU2ToKS_wWsvLzpAgr1k8cV?usp=sharin_eil&ts=5f904686) та факультету суспільних наук (https://drive.google.com/file/d/1pvU_op8n8GexxI8xy_q4wc5QoBSIAZ6/view), інтерв'ю зі здобувачами вищої освіти та представниками адміністрації дозволяють підтвердити дані, наведені у відомостях про самооцінювання освітньої програми: повністю забезпечена необхідна кількість приміщень для проведення лекційних, семінарських, практичних занять; наявні обладнані спеціалізовані комп'ютерні класи з доступом до Інтернет-мережі та необхідним технічним забезпеченням; бібліотека факультету, що забезпечена фаховою та методичною літературою. Бібліотека університету надає можливість безоплатного користування репозитарієм (<https://dspace.uzhnu.edu.ua/>), а також в університеті функціонує система дистанційного та електронного навчання (<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>). Навчально-методичне забезпечення змістовно насичене та постійно оновлюється. Університет має аудиторії, оснащені комп'ютерами та доступом до мережі Інтернет. Інфраструктура розвинута: здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. У гуртожитках є зони відпочинку (а також студентський простір AuraAcademia у гуртожитку №4 – <https://drive.google.com/file/d/1NHqa9XTwxsAMZRckWS05JLydpFcoKtAc/view>), облаштовані кухні та пральні кімнати. Також університет має спортивний комплекс, зокрема басейн та спортивний майданчик. Отже, освітня програма підкріплена достатньою базою матеріально-технічних ресурсів, що сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Наукова бібліотека Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» надає можливість безоплатного користування фаховою літературою, репозитарієм та базами електронних наукових журналів, приймає заявки на придбання фахової наукової літератури, передплачує основні фахові видання України. До послуг здобувачів вищої освіти та навчально-педагогічних працівників також є бібліотека факультету та науково-методичний кабінет. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Активна взаємодія здобувачів вищої освіти на ОП з представниками студентського самоврядування дозволяє задовольнити їх освітні потреби та інтереси. Доброзичлива атмосфера співробітництва створює комфортні та безпечні, для здобувачів вищої освіти, умови навчання. Можливість отримати своєчасну консультативну, соціальну та психологічну підтримку від представників студентського самоврядування, від всіх учасників ОП створює атмосферу довіри та психологічного комфорту в колективі здобувачів. Для підтримання здоров'я, як фізичного так і психоемоційного у всіх учасників освітнього процесу, на належному рівні у ДВНЗ «УжНУ» функціонують такі структурні підрозділи: Студмістечко (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient-dormitories>); Волонтаріат УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-volunteerism/about>); Студентський центр дозвілля «Ювентус» (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_scdjuventus); Волонтаріат (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-volunteerism/about>); Спорт і дозвілля (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-sportandleisure/sportcomplex>); Центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-dep_hum_ed_work); Медіацентр УжНУ (<https://mediacenter.uzhnu.edu.ua>). Також працює Соціально-психологічна служба (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy), яка забезпечує систематичний психологічний та педагогічний аналіз навчально-виховного процесу в ЗВО.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Загалом так. У розмовах із студентами та представниками органів студентського самоврядування було наголошено на тому, що вони фактично завжди отримують від викладачів необхідну допомогу. Потреби студентів щодо активного студентського життя, проведення спортивних, культурних заходів знаходять фінансову підтримку (гроші виділяються відповідно нормативно-регуляторних актів). Студентське самоврядування представлено у всіх колегіальних органах університету та є активним учасником університетського життя. Також існує можливість отримати соціально-психологічну підтримку, зокрема, під час карантину.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Освітнє середовище ДВНЗ «Ужгородський національний університет» дає змогу задовольнити потреби здобувачів вищої освіти щодо реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами таким чином, щоб вони мали можливість повноцінно соціалізуватися та результативно навчатися. Відповідно до вимог Статуту ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>) на базі університету створені умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами та особам з інвалідністю. Під час відео екскурсії експертна група переконалася, що будівлі обладнані пандусами та ліфтами. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням їхніх потреб, які зазначені у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи згідно правил прийому до ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/rules>). Відділ соціально-психологічної служби (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/dep_hum_ed_work-centre_psy) забезпечує систематичне психологічне та педагогічне вивчення навчально-виховного процесу, психофізіологічного розвитку студентської молоді, мотивів поведінки і діяльності студентів з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, ставових та інших індивідуальних особливостей. На ОП «Філософія» заяв від громадян з особливими освітніми потребами не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В університеті існує чітка і зрозуміла політика і процедури щодо виявлення фактів конфліктних ситуацій та їх вирішення (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є

доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми. Створена Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» активно надає інформаційну та консультаційну підтримку керівництву структурних підрозділів з питань попередження конфліктних ситуацій. Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи ті, які пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) визначені у відповідності до Етичного кодексу ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>); Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>) та Антикорупційної програми ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на 2020 рік (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22895>). Під час зустрічі представники студентського самоврядування відзначали, що на факультеті суспільних наук звернення щодо вирішення чи врегулювання конфліктних ситуацій зареєстровано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО загалом, на факультеті суспільних наук, і на ОП «Філософія» другого (магістерського) рівня, зокрема, створені необхідні умови для комфортного та якісного навчання і роботи, в тому числі для осіб, які потребують особливих умов. ЕГ відзначає політику ЗВО щодо формування комплексних засад дружнього простору до здобувачів вищої освіти. Під час спілкування зі здобувачами освіти, викладачами та представниками адміністрації експерти звернули увагу на відкритість у взаєминах між всіма учасниками освітнього процесу. База матеріально-технічних ресурсів є більше ніж достатньою для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Оскільки однією зі слабких сторін реалізації ОП є доволі незначна репрезентація здобутків кафедри філософії на сайті університету, експерти рекомендують розширити і більш змістовно наповнити вкладку кафедри філософії, зокрема у площині додавання наукових і професійних профілів викладачів, відео і аудіо матеріалів, текстових файлів, корисних покликань, які допоможуть студентам у процесі навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими. Однак певні недоліки, зазначені вище, не мають принципового характеру для реалізації ОП, адже навчальні і робочі програми, силабуси уповні представлені на сайті університету.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Експертами встановлено, що процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП здійснюються відповідно до «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм в ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ "УжНУ"» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>). Також у ЗВО проводяться постійні анонімні опитування, під час яких усі зацікавлені сторони можуть подавати пропозиції та рекомендації. Під час відео зустрічей зі студентами експерти переконалися у реальному існуванні таких практик. Щодо даної ОП, то вона акредитується вперше, тому її перегляду не було і зміни не вносилися. Але, за словами гаранта, в січні 2021 року буде проведено аналіз результативності ОП із залученням роботодавців, студентів, випускників, викладачів, представників громадськості та розглянуть питання щодо оптимізації навчального процесу і внесення змін та/чи корективів в ОП відповідно до визначеної політики та процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Позиція здобувачів вищої освіти враховується при корекції ОП та дотримання інших процедур забезпечення її якості як партнерів і безпосередньо. Наприклад, робоча група з розробки ОП «Філософія» у 2020 році на своєму засіданні взяла до уваги результати опитування (протокол засідання Робочої групи №5, від 5 травня 2020 р.). Пропозиції здобувачів стосувались посилення дослідницької складової в навчальному процесі, а також висловились щодо важливості розширити практичну складову, зокрема щодо практики в органах місцевого самоврядування (управліннях освіти, культури, у справах релігій тощо). Зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням підтвердили, що у межах усього ЗВО проводяться опитування щодо якості освітнього процесу, процедур перегляду ОП та можливості вносити свої рекомендації та/чи зміни і здобувачі вищої освіти відчують зворотній зв'язок. Результати опитування свідчать про позитивну оцінку організації освітнього процесу за ОП «Філософія» на другому (магістерському) рівні вищої освіти, зокрема переліком освітніх компонент обов'язкового циклу здобувачі задоволені на 75 %, а також методами і формами навчання – 87,5 %. Слід зазначити, що представники студентського самоврядування мають доступ до відкритих засідань кафедри та факультету, є членами Вченої ради, різних комісії і завжди можуть висловити свою думку, вони наголошували на горизонтальній комунікації між представниками адміністрації ЗВО та здобувачами вищої освіти, засновані на повазі і підтримці.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зустріч з роботодавцями підтвердила, що вони зацікавлені в оновленні ОП, мають бажання та можливість впливати на зміни в ній. Під час бесіди роботодавці відзначили, що вони активно спілкуються з групою забезпечення, викладачами кафедри, а здобувачі вищої освіти активно беруть участь у заходах, які проводять роботодавці. Це також підтверджує той факт, що роботодавці, зокрема, Бедь В. В., Мітряєва С. І., Бабунич О. Ю., Токар М. Ю. були запрошені на засідання Робочої групи під час обговорення ОП «Філософія» у 2020 р. За результатами обговорення було відзначено, що інтереси роботодавців враховано, пропозицію від роботодавців щодо внесення змін в перелік освітніх компонентів ОП «Філософія» прийнято до уваги (протокол засідання Робочої групи №5 від 28 травня 2020 р.). Роботодавці висловились щодо важливості розширити освітні компоненти, зокрема додати до переліку навчальних дисциплін «Філософські основи стратегічного проектування». Ці пропозиції будуть враховані в наступному році при внесенні змін до робочого навчального плану.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск здобувачів вищої освіти освітньої програми «Філософія» за другим рівнем вищої освіти у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» відбудеться наприкінці 2020 р. Отже, інформація щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми, що акредитується, відсутня. Наразі, планується реалізувати зворотній зв'язок з її випускниками: створення сторінки випускників спеціальності ОП «Філософія» на сайті факультету, проведення щорічних фокус-груп з випускниками ОП. ЕГ проводилось онлайн інтерв'ю з випускниками споріднених спеціальностей ЗВО, які підтвердили наявність тісних зв'язків з університетом. Також на базі ДВНЗ «УжНУ» активно функціонує Центр кар'єри УжНУ (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/studentcareer_center), який було створено за організаційної та інформаційної підтримки Закарпатської обласної служби зайнятості, обласної влади, громадських активістів. Основне його завдання – сприяти професійному становленню майбутнього спеціаліста, формувати бізнес-середовище для підтримки активного вибору й планування професійної кар'єри студентів і випускників, а також спрямовувати майбутніх фахівців до активного пошуку роботи, надавати допомогу у працевлаштуванні, в реалізації власних проєктів, і найголовніше – розширювати спектр методів пошуку роботи та підвищення конкурентоспроможності випускників ДВНЗ «УжНУ».

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості освіти ЗВО («Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ», <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>; «Положення про моніторинг якості освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ», <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6141>) забезпечує адекватне та своєчасне реагування на недоліки, які виявляються в реалізації ОП. Базові ланки чинної системи на рівні ОП (група забезпечення на чолі з гарантом освітньої програми, кафедра філософії, що безпосередньо здійснюють моніторинг ефективності навчання здобувачів вищої освіти та науково-педагогічної діяльності викладачів на ОП) підтверджують дієвість даної системи. Для виявлення недоліків проводиться ряд анонімних опитувань, наприклад вивчення думки студентів щодо якості

викладання дисциплін на даній ОП тощо, де реалізується можливість здобувачів вищої освіти висловлювати побажання та зауваження щодо змісту компонентів ОП, форм і методів освітнього процесу. ЕГ у ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти та представниками студентського самоврядування мали нагоду пересвідчитися в існуванні тісних партнерських контактів з адміністрацією, викладачами, кураторами груп та у тому, що студенти відчувають встановлений зворотній зв'язок, коли висловлюють свої думки щодо якості освіти та освітнього процесу в ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У зв'язку з тим, що акредитація є первинною, зауважень та пропозицій попередніх акредитацій ОП спеціальності «033 Філософія» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти ще не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Культуру якості, сформовану в академічній спільноті, підтверджує низка нормативно-правових документів ЗВО. Зокрема, Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>); Етичний кодекс ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>); Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>). Аналіз нормативної бази, зустрічі з керівництвом ЗВО, представниками академічної спільноти, здобувачами вищої освіти, студентським самоврядуванням, адміністративним персоналом та допоміжними структурними підрозділами, роботодавцями підтвердили активну участь представників академічної спільноти ЗВО у процедурах забезпечення якості вищої освіти, яка закріплена на інституційному рівні. Також, під час спілкування студенти та викладачі зазначили, що здійснювана політика щодо культури якості впливає на формування в учасників освітнього процесу відповідних ціннісних установок. Про це свідчать результати опитувань студентів щодо якості освітнього процесу. А також факти залучення усіх учасників та стейкхолдерів до процедур забезпечення якості (представники Студентської ради, Студентських рад факультетів, роботодавців, залучених до роботи вченої ради, методичних рад факультету та університету тощо).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною реалізації ОП за Критерієм 8 є сформоване та дієве інституційне середовище забезпечення якості освіти. ЗВО забезпечує розробку і впровадження чітких нормативно визначених процедур розроблення, впровадження ОП, її перегляду, моніторингу результатів, удосконалення змісту. Академічний персонал, викладачі, здобувачі освіти та роботодавці беруть активну участь у процедурах забезпечення якості освітнього процесу, надають пропозиції щодо її вдосконалення. Також постійно відбуваються опитування студентів щодо важливих питань роботи університету.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

У контексті необхідності дотримання критерію 8 слабкою стороною ОП є відсутність безпосередньої участі у робочій групі щодо розробки ОП здобувачів освіти. Тому, рекомендуємо включити до складу робочої групи представників здобувачів вищої освіти. А також, враховуючи локальний контекст та специфіку регіону, в якому знаходиться ЗВО, рекомендуємо розширити коло роботодавців, долучених до моніторингу результатів і змісту ОП (наприклад, за допомогою детального дослідження міжрегіонального/національного ринків праці).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Виявлені слабкі сторони ОП у контексті Критерію 8, на думку експертів, не є суттєвими, оскільки не мають системного характеру. Розроблення, затвердження, моніторинг ОП відбувається згідно із визначеною політикою та процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Задля ефективнішої участі у цих процедурах усіх стейкхолдерів рекомендуємо розширювати коло залучення серед здобувачів освіти та роботодавців.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу врегульовані Статутом ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>); Положенням про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>); Правилами внутрішнього розпорядку ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453>); Положенням про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>); Положенням про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>); Положенням про студентське самоврядування ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/7589>). Вони оприлюднені на сайті університету і є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які їх дотримуються. Документи, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими для усіх зацікавлених сторін. Кожного року на загальних зборах ЗВО, засіданнях вчених рад, кафедр, студентських рад усі учасники освітнього процесу ознайомлюються із змінами в нормативно-правовому забезпеченні діяльності ДВНЗ «УжНУ», а керівники підрозділів отримують останні оновлення на офіційні корпоративні поштові адреси у домені uzhnu.edu.ua.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Під час зустрічей із роботодавцями, студентами та викладачами було з'ясовано, що ОП була своєчасно оприлюднена на сайті ЗВО. Проте вона акредитується вперше і не мала практики перегляду. ЗВО розробили та провели опитування щодо участі в розробці, вдосконаленні та оновленні ОП груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та надали його результати. Під час зустрічей зі стейкхолдерами усі учасники засвідчили факт можливості надавати свої пропозиції і зауваження щодо ОП. Варто зазначити, що відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо їхніх пропозицій з удосконалення ОП. Вважаємо за доцільне та рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП на сайті ЗВО.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті кафедри філософії ДВНЗ «УжНУ» оприлюднена освітньо-професійна програма <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22574>, робочі програми навчальних дисциплін підготовки магістрів, навчальний план та силабуси спеціальності 033 Філософія <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/85>. Обсяг інформації, що оприлюднюється є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити проінформований вибір щодо вступу на освітньо-професійну програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за відповідною програмою.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, є достатньо чіткими, зрозумілими та доступними.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо їх пропозицій з удосконалення ОП. Вважаємо за доцільне та рекомендуємо розмістити онлайн-форму зворотного зв'язку зі здобувачами освіти та роботодавцями для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному критерію з недоліками, що не є суттєвими, адже побажання щодо створення онлайн-форми зворотного зв'язку зі здобувачами освіти та роботодавцями для рекомендацій, пропозицій і зауважень до ОП на сайті ЗВО має рекомендаційний характер. Воно покликане у майбутньому відкрити шляхи вдосконалення процесу викладання на відповідній ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Експерти відзначають: вмотивованість здобувачів ОП «Філософія» в її засвоєнні, бажання більшості із них продовжити викладацьку і наукову діяльність в ЗВО (зокрема у ДВНЗ «Ужгородський національний університет»); налаштованість викладацького складу на вдосконалення освітньої програми із урахуванням побажань здобувачів вищої освіти, роботодавців та досвіду реалізації аналогічних ОП у вітчизняних та іноземних закладах освіти; спрямованість на налагодження міжнародних зв'язків; пунктуальність та відповідальність представників ЗВО у процесі підготовки та проведення всіх зустрічей, що були передбачені Програмою роботи експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Ковтун Наталія Михайлівна

Члени експертної групи

Марченко Олексій Васильович

Матер`ян Естер Миколаївна